

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»**

**ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ У РІЗНОВІКОВІЙ
ГРУПІ**

**Освітньої програми:
Рівня вищої освіти:
на здобуття освітнього
ступеню
за спеціальністю:
галузі знань:**

Дошкільна освіта
другого (магістерського)
магістра
012 Дошкільна освіта
01 Освіта /Педагогіка

Рівне – 2022 рік

Робоча програма: «Навчання і виховання дітей дошкільного віку у різновіковій групі» для студентів галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 012 Дошкільна освіта 01 вересня, 2022 року - 13 с.

Розробник: Мельничук Лілія Борисівна, кандидат пед. наук, доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти

Протокол від «01» вересня 2022 року № 1

Завідувач кафедри доц. Мельничук Л.Б.

«01» вересня 2022 року

Схвалено навчально – методичною комісією педагогічного факультету Міжнародного економіко – гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука
Протокол від 01 вересня 2022 р.

Голова навчально – методичної комісії доц. Сойко І.М.

Гарант освітньо – професійної програми
012 Дошкільна освіта доц. Мельничук Л.Б.

©Мельничук Л.Б., 2022 рік
© _____, 20__ рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Рівень вищої освіти, галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3 Загальна кількість годин (денна/заочна форми навчання) – 90 Кількість змістових модулів – 1	Рівень вищої освіти: другий (магістерський) Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка Спеціальність 012 Дошкільна освіта Освітня програма «Дошкільна освіта»	Вибірковий компонент освітньої програми	
		Рік підготовки:	
		1-й	1-й
		Семестр	
		2-й	2-й
		Лекції	
		10 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		10 год.	2 год.
		Лабораторні	
		10 год.	4 год.
Самостійна робота			
60 год.	80 год.		
Вид контролю: залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Сучасні освітні реалії засвідчують, що проблема виховання та навчання дітей у різновікових групах закладів дошкільної освіти набуває особливої актуальності. Наразі частково відновлюють роботу заклади дошкільної освіти, розташовані на безпечній території. Освітній процес у них здійснюють очно, переважно в умовах різновікової групи.

Робота у таких групах має певну складність: від вихователя вимагаються такт і майстерність, знання специфіки роботи з різними віковими групами, вміння співвідносити програмові вимоги з індивідуальними особливостями вихованців, здатність розуміти і бачити кожну дитину і всю групу загалом. Якість виховання і навчання тут можлива лише на основі максимального врахування і використання умов, у яких перебувають діти дошкільного віку.

Мета навчальної дисципліни полягає у розкритті здобувачам вищої освіти наукових та емпіричних засад сутності феномену «різновікова група» та формуванні компетентностей щодо навчання та виховання дітей у закладах дошкільної освіти з різновіковими групами.

Завдання вивчення дисципліни:

- дати студентам теоретичні знання про специфіку виховної та освітньої роботи у різновіковому колективі дітей у процесі повсякденного життя;

- 2) ознайомити майбутніх фахівців з дошкільної освіти із особливостями педагогічного керівництва ігровою діяльністю та доступними формами праці в різновіковій групі;
- 3) дати знання про особливості навчання дітей різного віку на заняттях із різних розділів програми навчання і виховання дошкільників;
- 4) сприяти формуванню практичних вмінь та навичок роботи з дітьми в різновіковій групі закладу дошкільної освіти,
- 5) навчити здобувачів освіти планувати роботу в умовах малокомплектного закладу дошкільної освіти.

Результати навчання за дисципліною

Опанування дисципліною «Навчання і виховання дітей дошкільного віку у різновіковій групі» забезпечить наступні результати:

Здатність до розкриття проблем, пов'язаних з комплектуванням та організацією діяльності (освітньої, ігрової, трудової, фізкультурно-оздоровчої) в умовах різновікової групи.

Володіння змістом колективних трудових доручень у різновіковій групі; формами та методами співпраці з родиною дитини; методикою планування занять у різновікових групах.

Здатність до створення розвивального середовища в різновікових групах ЗДО; здійснення педагогічного керівництва працею дітей у різновіковій групі; планування заняття у різновікових групах.

Оволодіння вміннями розробляти плани-конспекти занять для дітей різновікової групи; використовувати набуті знання з дисципліни та успішно використовувати їх в своїй професійній діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1

Форми, методи і прийоми організації навчально-виховного процесу у різновіковій групі

Тема 1. Теоретико-методичні основи навчання і виховання дошкільників в умовах різновікової групи

Поняття про різновікову групу у ЗДО. Завдання педагога у процесі роботи у різновіковій групі. Педагогічне керівництво навчально-виховним процесом у різновіковій групі. Форми, методи і прийоми педагогічного керівництва навчально-виховним процесом. Наповнення предметно-ігрового розвивального середовища у різновіковій групі. Форми роботи з батьками дошкільників різновікової групи. Методи роботи з батьками дітей різновікової групи.

Література: основна (1,3,4,5, 8, 13, 14), додаткова (8,10)

Тема 2. Комплектування різновікових груп.

Переваги різновікової групи. Спілкування молодших дітей зі старшими у різновіковій групі. Критерії комплектування різновікових груп. Комплектування на основі вікових ознак. Комплектування на основі індивідуальних особливостей розвитку. Комплектування на основі родинних стосунків.

Родинні (сімейні) групи. Принципи комплектування груп. Неefективні критерії об'єднання дітей. Наповненість груп в однокомплектних та двокомплектних ЗДО.

Література: основна (3,4,10, 11, 14,15), додаткова (5, 8)

Тема 3. Планування освітнього процесу з дітьми в різновіковій групі.

Моделі планування у різновіковій групі. Календарне планування у різновіковій групі. Перспективне планування. Блочно-тематичне планування у різновіковій групі.

Складові конспекту заняття у різновіковій групі. Планування назви і теми заняття. Планування програмового змісту. Планування підготовки до заняття. Планування ходу заняття. Планування прогулянок у різновіковій групі.

Література: основна (3,4, 7, 10, 11, 13, 14,15), додаткова (1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 12)

Тема 4. Особливості режиму різновікової групи.

Організація діяльності у різновіковій групі. Послідовність впровадження режимних процесів для дітей різного віку. Організація харчування та денного сну у різновіковій групі. Форми і прийоми організації роботи у різновіковій групі. Послідовність проведення режимних процесів.

Література: основна (2,3,4,6, 7, 13, 15), додаткова (4, 5, 8)

Тема 5. Своєрідність середовища й обладнання для різновікових груп.

Вимоги до приміщень. Меблювання у малокомплектних групах. Вимоги до розміщення меблів. Вимоги до облаштування майданчика для різновікової групи. Вимоги до облаштування ділянки для малокомплектної групи.

Література: основна (3,4,5, 7, 13, 15), додаткова (4, 5, 8)

Тема 6. Особливості організації ігрової діяльності у різновіковій групі.

Особливості організації сюжетно-рольових ігор в умовах різновікової групи. Ігрові правила для різновікової групи.Облаштування центрів сюжетно-рольової гри. Іграшковий асортимент для різновікової групи. Педагогічне керівництво сюжетно-рольовими іграми. Доігровий (підготовчий) етап. Прийоми керівництва іграми молодших дітей. Класифікація дидактичних ігор для дітей різновікової групи. Ігри-подорожі. Ігри-бесіди. Ігри-припущення. Настільно-друковані ігри. Словесні ігри.

Література: основна (3, 5, 6, 9, 13, 15), додаткова (1, 2, 3, 4, 5, 9,10, 13, 18)

Тема 7. Педагогічне керівництво працею дітей у різновіковій групі.

Програмові завдання трудового виховання дошкільників. Педагогічні умови та форми організації праці дітей у різновіковій групі. Організація спільної праці у різновіковій групі.

Література: основна (3,4,5, 7, 13, 15), додаткова (4, 5, 8)

Тема 8. Організація навчально-пізнавальної діяльності дітей в умовах різновікової групи.

Форми і методи організації навчально-пізнавальної діяльності у ЗДО. Специфіка навчання дітей у різновіковій групі. Регламент проведення занять у різновіковій групі. Види занять у різновіковій групі

Література: основна (3, 5, 12, 13, 15), додаткова (2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12)

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	ла б	інд	с.р.		л	п	лаб	ін д	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1.												
Форми, методи і прийоми організації навчально-виховного процесу у різновіковій групі												

Тема 1. Теоретико-методичні основи навчання і виховання дошкільників в умовах різновікової групи	9	2	2			5	10					10
Тема 2. Комплектування різновікових груп	7			2		5	10					10
Тема 3. Планування навчально – виховного процесу з дітьми в різновіковій групі.	9	2	2			5	10					10
Тема 4. Особливості режиму різновікової групи	9	2	2			5	10					10
Тема 5. Своєрідність середовища й обладнання для різновікових груп	12			2		10	10					10
Тема 6. Особливості організації ігрової діяльності у різновіковій групі	16	2	2	2		10	12	2				10
Тема 7. Педагогічне керівництво працею дітей у різновіковій групі	12			2		10	14		2	2		10
Тема 8. Організація навчально-пізнавальної діяльності дітей в умовах різновікової групи	16	2	2	2		10	14	2		2		10
Разом за змістовим модулем 1	90	10	10	10		60	90	4	2	4		80
Усього годин	90	10	10	10		60	90	4	2	4		80

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретико-методичні основи навчання і виховання дошкільників в умовах різновікової групи. Комплектування різновікових груп	2
2	Планування навчально – виховного процесу з дітьми в різновіковій групі	2
3	Особливості режиму різновікової групи	2
4	Особливості організації ігрової діяльності у різновіковій групі	2/2

5	Організація навчально-пізнавальної діяльності дітей в умовах різновікової групи	2
	Разом:	10/2 год.

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Комплектування різновікових груп	2
2	Своєрідність середовища й обладнання для різновікових груп	2
3	Особливості організації ігрової діяльності у різновіковій групі	2
4	Педагогічне керівництво працею дітей у різновіковій групі	2/2
5	Організація навчально-пізнавальної діяльності дітей в умовах різновікової групи	2/2
	Разом:	10/4 год.

7. Самостійна робота

№ З/П	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Теоретико-методичні основи навчання і виховання дошкільників в умовах різновікової групи	5/10
2	Тема 2. Комплектування різновікових груп	5/10
3	Тема 3. Планування навчально – виховного процесу з дітьми в різновіковій групі.	5/10
4	Тема 4. Особливості режиму різновікової групи	5/10
5	Тема 5. Своєрідність середовища й обладнання для різновікових груп	10/10
6	Тема 6. Особливості організації ігрової діяльності у різновіковій групі	10/10
7	Тема 7. Педагогічне керівництво працею дітей у різновіковій групі	10/10
8	Тема 8. Організація навчально-пізнавальної діяльності дітей в умовах різновікової групи	10/10
	ВСЬОГО	60/80 годин

8. Завдання для опрацювання тем дисципліни

Назва теми	Зміст завдання для відпрацювання пропущених занять і невиконаних завдань	Форми контролю	Література	Кількість балів
Змістовий модуль 1:				
Тема 1. Теоретико-методичні основи навчання і виховання дошкільників в умовах різновікової групи Поняття про різновікову групу у ЗДО. Завдання педагога у процесі роботи у різновіковій групі. Педагогічне керівництво навчально-виховним процесом у різновіковій групі. Форми, методи і	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Скласти порівняльну таблицю «переваги і недоліки різновікової групи»	Опитування, тестовий контроль. Аналіз порівняльної таблиці	<i>основна</i> (1,3,4,5, 8, 13, 14), <i>додаткова</i> (8,10)	7

<p>прийоми педагогічного керівництва навчально-виховним процесом. Наповнення предметно-ігрового розвивального середовища у різновіковій групі. Форми роботи з батьками дошкільників різновікової групи. Методи роботи з батьками дітей різновікової групи.</p>				
<p>Тема 2. Комплектування різновікових груп. Переваги різновікової групи. Спілкування молодших дітей зі старшими у різновіковій групі. Критерії комплектування різновікових груп. Комплектування на основі вікових ознак. Комплектування на основі індивідуальних особливостей розвитку. Комплектування на основі родинних стосунків. Родинні (сімейні) групи. Принципи комплектування груп. Неefективні критерії об'єднання дітей. Наповненість груп в однокомплектних та двокомплектних ЗДО.</p>	<p>Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Підготувати доповідь і презентацію на тему: «Критерії комплектування різновікових груп»</p>	<p>Опитування, тестовий контроль. Аналіз доповідей та презентацій Кейс-метод (аналіз педагогічних ситуацій)</p>	<p><i>основна (3,4,10, 11, 14,15), додаткова (5, 8)</i></p>	<p>7</p>
<p>Тема 3. Планування навчально – виховного процесу з дітьми в різновіковій групі. Моделі планування у різновіковій групі. Календарне планування у різновіковій групі. Перспективне планування. Блочно-тематичне планування у різновіковій групі. Складові конспекту заняття у різновіковій групі. Планування назви і теми заняття. Планування програмового змісту.</p>	<p>Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Скласти календарне планування роботи у різновіковій групі на день Скласти орієнтовне планування роботи з трудового навчання протягом дня в різновіковій групі. Розробити перспективне тематичне тижневе планування (план-сітку) роботи змішаної групи на тиждень. Скласти перспективне</p>	<p>Опитування, тестовий контроль. Кейс-метод (аналіз педагогічних ситуацій) Перевірка виконаних письмових завдань.</p>	<p><i>основна (3,4, 7, 10, 11, 13, 14,15), додаткова (1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 12)</i></p>	<p>7</p>

Планування підготовки до заняття. Планування ходу заняття. Планування прогулянок у різновіковій групі. конфліктних відносин дошкільників.	планування освітньої роботи у різновіковій групі ЗДО на 1 квартал за вибором:			
Тема 4. Особливості режиму різновікової групи. Організація діяльності у різновіковій групі. Послідовність впровадження режимних процесів для дітей різного віку. Організація харчування та денного сну у різновіковій групі. Форми і прийоми організації роботи у різновіковій групі. Послідовність проведення режимних процесів.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Розробити комплекс вправ для ранкової гімнастики у різновіковій групі і продемонструвати її в аудиторії Розробити правила, яких потрібно дотримуватись, організовуючи режимні моменти у різновіковій групі: харчування, умивання, одягання та роздягання	Опитування, тестовий контроль. Кейс-метод (аналіз педагогічних ситуацій) Перевірка виконаних письмових завдань	<i>основна</i> (2,3,4,6, 7, 13, 15), <i>додаткова</i> (4, 5, 8)	7
Тема 5. Своєрідність середовища й обладнання для різновікових груп. Вимоги до приміщень. Меблювання у малокомплектних групах. Вимоги до розміщення меблів. Вимоги до облаштування майданчика для різновікової групи. Вимоги до облаштування ділянки для малокомплектної групи.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Підготувати доповідь і презентацію на тему: «Меблювання у малокомплектних групах»	Опитування, тестовий контроль. Аналіз доповідей та презентацій Кейс-метод (аналіз педагогічних ситуацій)	<i>основна</i> (3,4,5, 7, 13, 15), <i>додаткова</i> (4, 5, 8)	8
Тема 6. Особливості організації ігрової діяльності у різновіковій групі. Особливості організації сюжетно-рольових ігор в умовах різновікової групи. Ігрові правила для різновікової групи.Облаштування центрів сюжетно-рольової гри. Іграшковий асортимент для різновікової групи. Педагогічне керівництво сюжетно-рольовими	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Скласти сценарій театралізованої гри і розписати ролі (за віком) для дітей різновікової групи, описати методику її проведення. Розробити сюжетно-рольову гру з розподілом ролей за віком дітей. Розробити дидактичну гру для дітей різновікової групи (за одночасною участю дітей), розробити наочність та описати методику її	Опитування, тестовий контроль. Кейс-метод (аналіз педагогічних ситуацій) Перевірка виконаних письмових завдань	<i>основна</i> (3, 5, 6, 9, 13, 15), <i>додаткова</i> (1, 2, 3, 4, 5, 9,10, 13, 18)	8

іграми. Доігровий (підготовчий) етап. Прийоми керівництва іграми молодших дітей. Класифікація дидактичних ігор для дітей різновікової групи. Ігри-подорожі. Ігри-бесіди. Ігри-припущення. Настільно-друковані ігри. Словесні ігри.	проведення.			
Тема 7. Педагогічне керівництво працею дітей у різновіковій групі. Програмові завдання трудового виховання дошкільників. Педагогічні умови та форми організації праці дітей у різновіковій групі. Організація спільної праці у різновіковій групі.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Підготувати доповідь і презентацію на тему: «Організація спільної праці у різновіковій групі.»	Опитування, тестовий контроль. Аналіз доповідей та презентацій Кейс-метод (аналіз педагогічних ситуацій)	<i>основна (3,4,5, 7, 13, 15), додаткова (4, 5, 8)</i>	8
Тема 8. Організація навчально-пізнавальної діяльності дітей в умовах різновікової групи. Форми і методи організації навчально-пізнавальної діяльності у ЗДО. Специфіка навчання дітей у різновіковій групі. Регламент проведення занять у різновіковій групі. Види занять у різновіковій групі	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Розробити комбіноване заняття для дітей третього-п'ятого років життя. Розробити заняття із сенсорного виховання і логіко-математичного розвитку для дітей трьох-чотирьох років. Розробити заняття з формування математичних уявлень у дітей трьох-п'яти років.	Опитування, тестовий контроль. Кейс-метод (аналіз педагогічних ситуацій) Перевірка виконаних письмових завдань	<i>основна (3, 5, 12, 13, 15), додаткова (2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12)</i>	8

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання студентами ІНЗД прилюдним захистом навчального проєкту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з дисципліни «Навчання і виховання дітей дошкільного віку у різновіковій групі» – це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми дисципліни, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, практичних занять і охоплює кілька тем або весь зміст навчальної дисципліни.

Орієнтовна форма ІНДЗ – доповідь-презентація.

Тематика ІНДЗ

1. Створення розвивального середовища в різновікових групах ЗДО
2. Керівництво рухливими іграми у різновіковій групі
3. Загартування у різновіковій групі
4. Моделювання навчально – пізнавальних видів діяльності в різновіковій групі
5. Форми та прийоми організації педагогічної роботи, які сприятимуть урахуванню інтересів та можливостей дітей у різновіковій групі.
6. Шляхи підвищення ефективності заняття із дітьми різного віку.
7. Типи організації дітей на заняттях у різновіковій групі.
8. Модернізація освітнього процесу у різновікових групах.
9. Індивідуальний розвиток особистості дошкільника в умовах різновікової групи.
10. Створення різновікової групи.
11. Урахування наукових підходів до організації спілкування між дітьми.
12. Визначення пріоритетів у роботі з родиною.
13. Погляд практиків на комплектування різновікових груп.
14. Поточна організація діяльності у різновіковій групі.
15. Окрема діяльність у різновіковій групі.
16. Заняття з віковою підгрупою.
17. Взаємозв'язок загальногрупових занять та занять із підгрупами дітей.
18. Форми організації навчальної діяльності дітей у різновіковій групі.
19. Творчі розповіді у різновіковій групі.

10. Питання до заліку

1. Поняття про різновікову групу у ЗДО.
2. Завдання педагога у процесі роботи у різновіковій групі
3. Педагогічне керівництво навчально-виховним процесом у різновіковій групі
4. Форми, методи і прийоми педагогічного керівництва навчально-виховним процесом у різновіковій групі.
5. Наповнення предметно-ігрового розвивального середовища у різновіковій групі.
6. Форми роботи з батьками дошкільників різновікової групи.
7. Методи роботи з батьками дітей різновікової групи
8. Комплектування різновікових груп.
9. Переваги різновікової групи.
10. Спілкування молодших дітей зі старшими у різновіковій групі.
11. Критерії комплектування різновікових груп.
12. Комплектування на основі вікових ознак.
13. Комплектування на основі індивідуальних особливостей розвитку.
14. Комплектування на основі родинних стосунків.
15. Родинні (сімейні) групи.
16. Принципи комплектування груп.
17. Неєфективні критерії об'єднання дітей
18. Наповненість груп в однокомплектних та двокомплектних ЗДО.
19. Планування навчально – виховного процесу з дітьми в різновіковій групі.
20. Моделі планування у різновіковій групі
21. Календарне планування у різновіковій групі.

22. Перспективне планування. Блочно-тематичне планування у різновіковій групі.Складові конспекту заняття у різновіковій групі
23. Планування назви і теми заняття. Планування програмового змісту.Планування підготовки до заняття. Планування ходу заняття.
24. Планування прогулянок у різновіковій групі.
25. Особливості режиму різновікової групи.
26. Організація діяльності у різновіковій групі.
27. Послідовність впровадження режимних процесів для дітей різного віку.
28. Організація харчування та денного сну у різновіковій групі.
29. Форми і прийоми організації роботи у різновіковій групі.
30. Послідовність проведення режимних процесів.
31. Своярідність середовища й обладнання для різновікових груп.
32. Вимоги до приміщень. Меблювання у малокомплектних групах.Вимоги до розміщення меблів.
33. Вимоги до облаштування майданчика для різновікової групи.Вимоги до облаштування ділянки для малокомплектної групи.
34. Особливості організації ігрової діяльності у різновіковій групі.
35. Особливості організації сюжетно-рольових ігор в умовах різновікової групи.
36. Ігрові правила для різновікової групи.
37. Облаштування центрів сюжетно-рольової гри. Іграшковий асортимент для різновікової групи.
38. Педагогічне керівництво сюжетно-рольовими іграми.
39. Доігровий (підготовчий) етап.
40. Прийоми керівництва іграми молодших дітей.
41. Класифікація дидактичних ігор для дітей різновікової групи. Ігри-подорожі.Ігри-бесіди.
42. Ігри-припущення.
43. Настільно-друковані ігри.
44. Словесні ігри.
45. Педагогічне керівництво працею дітей у різновіковій групі.
46. Програмові завдання трудового виховання дошкільників
47. Педагогічні умови та форми організації праці дітей у різновіковій групі
48. Організація спільної праці у різновіковій групі.
49. Організація навчально-пізнавальної діяльності дітей в умовах різновікової групи.
50. Форми і методи організації навчально-пізнавальної діяльності у ЗДО.
51. Специфіка навчання дітей у різновіковій групі.
52. Регламент проведення занять у різновіковій групі.
53. Види занять у різновіковій групі

11. Методи навчання

Лекції із застосуванням аудіо-візуальних засобів, ілюстрація, вправи, самостійна робота з книгою, ділові та рольові ігри, навчальні диспути та дискусії, логічні різнорівневі проблеми та репродуктивні завдання і вправи, моделювання життєвих ситуацій, змагання, бесіда-роздуми, самооцінка

12. Методи контролю

Індивідуальне опитування, фронтальне опитування, тестова перевірка знань, модульний контроль

12. Розподіл балів, які отримують студенти (залік)

Поточне тестування та самостійна робота								Підсумковий контроль	Сума
Змістовий модуль №1									
T 1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	40	100
12	12	12	12	12	12	12	16		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Студент виявляє особливі творчі здібності, глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; вміє аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку; застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач; володіє вмінням надавати чітку аргументовану відповідь на поставленні питання	відмінно
82-89	B	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи, надає лаконічну відповідь майже на всі поставленні питання; самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	добре
74-81	C	Студент вміє оперувати необхідним колом понять та категорій; узагальнювати та систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві	
64-73	D	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, слабке їх застосування при розв'язанні практичних завдань; аналізує навчальний матеріал за допомогою викладача, надає мало аргументовані відповіді, виправляє не всі помилки, значна кількість яких є суттєвими	задовільно
60-63	E	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, проте має фрагментарне уявлення про деякі поняття та категорії курсу; надає неповне висвітлення змісту питань; має недостатнє вміння зробити аргументовані висновки; відповіді містять значну кількість недоліків і помилок	
35-59	FX	Студент не опанував значну частину матеріалу курсу; не володіє понятійним апаратом; не опрацював базову та допоміжну літературу. Мова не виразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змогу оформити ідею. Практичні навички на рівні розпізнавання	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Студент повністю не знає програмного матеріалу, не працював в аудиторії з	незадовільно з

		викладачем або самостійно; допускає суттєві помилки у відповідях на питання, не вміє застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних завдань	обов'язковим повторним вивченням дисципліни
--	--	--	---

13. Методичне забезпечення

1. Опорні конспекти лекцій.
2. Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення.
3. ТЗН.
4. Портрети провідних вітчизняних педагогів-майстрів педагогічної праці.
5. Навчальні демонстрації.
6. Комп'ютерне забезпечення.

14. Рекомендована література

Базова

1. Базовий компонент дошкільної освіти (державний стандарт дошкільної освіти) : нова редакція / наук. кер. Т.О. Піроженко; авт. кол.: О.М. Байєр, О.К. Безсонова, Н.В. Гавриш та ін. Київ, 2021. 37 с. URL : https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoh_o%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
2. Вільчковський Е. С., Денисенко Н.Ф. Організація рухового режиму дітей у дошкільних навчальних закладах: навчально-методичний посібник. Тернопіль: Мандрівець, 2014. 240 с.
3. Виховання та навчання дітей дошкільного віку в різновікових групах: курс лекцій з дисципліни для студентів денної та заочної форми навчання напряму підготовки 6.010101 «Дошкільна освіта» / укладач О.М.Попович. Мукачево : МДУ, 2018. 104 с.
4. Гураш Л. Принципи організації роботи. Різновікова група. *Дошкільне виховання*. 2017. № 2. С. 18.
5. Давидчук А.М. Заняття в різновіковій групі дитячого садка. Київ: Освіта, 2018. 144 с.
6. Ігри упродовж дня / упоряд. Н. В. Чуб. Харків: Ранок, 2017. 120 с.
7. Калуська Л. В. Планування навчально-виховного процесу в різновікових групах *Дитячий садок*. 2002. № 35. С. 20-22.
8. Кокарева Л. Дитина має свої права. *Дошкільне виховання*. 2018. №4. С. 5-6.
9. Кравець Г. Творчі ігри. *Дошкільне виховання*, 2014. №9. С.20 – 21.
10. Кузьменко В. За віком і за інтересами. Комплектування різновікових груп. *Дошкільне виховання*. 2000. № 7. С. 19.
11. Кузьменко В. Індивідуалізація виховання і навчання в дошкільних навчальних закладах: методичні рекомендації для дошкільних працівників. Київ: КМУВ імені Б. Грінченка, 2002. 120 с.
12. Марчук О. О. Мельничук Л. Б. Методика національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку: методичні рекомендації для студентів третього курсу спеціальності 012 «Дошкільна освіта», ступінь вищої освіти «Бакалавр».Рівне, 2021. 40 с.
13. Мельничук Л. Б. Навчання і виховання дітей у різновікових групах : навчальний посібник для студентів спеціальності 012 «Дошкільна освіта». Рівне: МЕРУ ім. акад. С. Демянчука, 2019. 44 с.
14. Мельничук Л. Б. Навчання і виховання дітей у різновікових групах. Плани та методичні рекомендації для проведення практичних занять (для студентів спеціальності 012 «Дошкільна освіта»). Рівне: МЕРУ ім. акад. С. Демянчука, 2019. 44 с.
15. Михайлова А. І., Кушнарєнко А.І., Губанова Н. В. Організація роботи з дітьми різновікових груп: Методичний посібник для вихователів дошкільних закладів.

Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2008. 64 с. (Серія «Бібліотека вихователя дитячого садка»).

Додаткова

1. Беленька Г., Половіна О., Кондратець І. Програма «Дитина» : нові підходи й змістові акценти в дошкільній освіті. *Дошкільнє виховання*. 2021. № 1. С. 14-16.
2. Впевнений старт : освітня програма для дітей старшого дошкільного віку / [Н. В. Гавриш, Т. В. Панасюк, Т. О. Піроженко, О. С. Рогозянський, О. Ю. Хартман, А. С. Шевчук]; За заг. наук. ред. Т. О. Піроженко. К. : Українська академія дитинства, 2017. 80 с.
3. Дитина : [програма виховання і навчання дітей від 2 до 7 років / наук. кер. проекту В. О. Огнев'юк; авт.. кол. : В.Г. Беленька, О.Л. Богініч, Н.І. Богданець-Білоskalенко та ін. Київ : Вид-во Київського університету імені Бориса Грінченка, 2016. 304 с.
4. Мельничук Л. Б., Марчук О. О., Шкабаріна М. А. Професійна підготовка майбутніх педагогічних працівників у сфері дошкільної освіти до роботи з дітьми у різновіковій групі. *Нова педагогічна думка*, 2021. № 1 (105). С. 115-119.
5. Нечипорук Н.І., Педько О.П., Корж Т.М. Особливості організації навчально-виховного процесу в різновікових групах ДЗН. Тернопіль : Мандрівець, 2014. 184 с.
6. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» (нова редакція). У 2 ч. Ч. І. Від народження до трьох років / О. П. Аксьонова, А. М. Аніщук, Л. В. Артемова [та ін.] ; наук. кер. О. Л. Кононко. Київ : ТОВ «МЦФЕР-Україна», 2014. 204 с.
7. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» (нова редакція). У 2 ч. Ч. II. Від трьох до шести (семи) років / Аксьонова О. П., Аніщук А. М., Артемова Л. В. [та ін.] ; наук. кер. О. Л. Кононко. Київ : ТОВ «МЦФЕР-Україна», 2014. 452 с. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/programy-rozvytku-ditey/rozvitku-ditini-doshkilnogo-vikuya-u-svitinova-redaktsiyachastina-2.pdf>
8. Різновікові групи: планування роботи, розробки занять, дидактичний матеріал / упоряд. Т. Ю. Демченко, О. В. Тимофієва Харків: Вид. група «Основа», 2008. 159 с. (Серія «Дошкільний навчальний заклад. Вихователю»).
9. Розвивальні ігри для дошкільників / за ред. Н. І. Нечипорук, О. П. Томей. Харків: Ранок, 2007. 230 с.
10. Смольникова Г. Всі разом і дружать, як долоньки. Створення умов для гармонійного спілкування дітей у різновікових групах. *Дошкільнє виховання*. 2014. №11. С.10 - 12.
11. Специфіка занять з рідної мови в різновікових групах. Методика розвитку рідної мови і ознайомлення з навколишнім у дошкільному закладі / Богуш А.М., Орланова Н.П., Зеленкою.І., Лихолетова В.К. Київ, «Вища школа», 2012. С.99 - 104.
12. Українське дошкільля : [програма розвитку дитини дошкільного віку] / О. І. Білан, за заг. Ред. О.В. Низковської. Тернопіль : Мандрівець, 2017. 256 с.

14. Інформаційні ресурси

1. Віртуальні бібліотеки, е-каталоги та довідники е-ресурсів.- http://intellect-invest.org.ua/educ_resources_virtual_libraries/.
2. Державні бібліотеки України та інших країн. - http://intellect-invest.org.ua/educ_resources_state_libraries/.
3. Електронні журнали:
Методична скарбничка вихователя:
https://shop.mcfr.ua/catalog/osvita/msv/?utm_source=pedrada.com.ua&utm_medium=refer&utm_campaign=about

- Організаційно-розпорядча документація дошкільного навчального закладу. URL : https://shop.mcfrr.ua/catalog/osvita/organizatsiyno-rozporyadcha-dokumentatsiya-dnz/#desc?utm_medium=refer&utm_source=pedrada.com.ua/&utm_campaign=about
4. Матеріали міністерства освіти і науки України (<https://mon.gov.ua/ua>)
 5. Програми розвитку дітей: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/programi-rozvitku-ditej>
 6. Освітні ресурси:
 - Освітній портал «Освіта.УА». <http://osvita.ua/>
 - Педрода. Портал освітян України. <https://www.pedrada.com.ua/>
 - Освітній портал «Педагогічна преса». <https://pedpresa.ua/>
 - Портал громадських експертів «Освітня політика». <http://education-ua.org/ua/>
 - Гіпермаркет знань. <http://school.xvatit.com/>
 - Класна Оцінка - безкоштовна інформаційна система для шкіл, дитячих садків та інших організацій <https://klasnaocinka.com.ua/>
 - «Освітній портал» - все про освіту України. <http://www.osvita.org.ua/>
 - Українська педагогіка – сайт про новини в освіті в Україні та за кордоном. <http://ukped.com/>
 - Портал сучасних педагогічних ресурсів. <https://znannya.info/>